

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CHRISTO CAPITE|| TOTIVS ECCLESIAE,|| QVINQVE LIBRIS|| explicata.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XVII. [Solvitur argumentum Quartum].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53845](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53845)

cit, illum subiectum fore Patri, cui Pater subiecit omnia; autem est Filius in persona sua. COMMENTARIUS Ambrosij, & Theophylacti accipiunt hanc Pauli sententiam de Filio Dei absolutè, sed volunt illam subiectionem non significare seruitutem, sed concordiam cum Patre, & processionem Filij à Patre, ita ut Filius dicatur subiectus, quia de Patre, non contra. Sed non est opus ad has angustiasurgi; possumus enim cum Ambrosio lib. 5. de fide, cap. 6. & Augustino lib. 1. de Trinit. cap. 8. & Theodoro, Primalodulio, & aliis in hunc locum, simpliciter exponere de natura humana Christi, quæ verè subiecta erit Deo.

Sed cur dicit, *Tunc & ipse Filius subiecietur?* tunc primùm incipiet subiici Christus homo Deo. Nunquid non magis fuit subiectus, quando fuit obediens, & que ad mortem? RESPONDEO, illud, *TUNC*, quod habere emphasim, est enim sensus, etiam tunc in illa gloria subiectus Christus ut homo, Deo. Notant Græci omnes, & alij scribere ad Corinthios, qui paulò ante recesserant à Ioue Filio Saturnum Patrem regno pulsum. Quomodo igitur dixerat Paulus, Christum euacuaturum omnem principatum, & potestatem, ne putarent Corinthij inuasores, à Christo etiam Patrem in ordinem redigendum. Quomodo Saturnus à Ioue filio in ordinem redactus, ideo addit, omnia subiicienda Christo, præter eum, qui subiecit ei omnia; & non solum hoc, sed etiam ipsum Christum etiam tunc, in illo triumpho, postquam tanta secesserant, & subiectum fore suo Patri.

CAPVT XVII.

Soluitur argumentum Quartum.

*Q*UARTA obiectio ex eodem lib. 2. cap. 1. dicitur, Pater est vnus verus Deus, ut ipse Dominus ait Ioan. 17. *Agnoscant te solum verum Deum. Et Paulus I. Cor. 8. Nobis autem vnus est Deus Pater. I. Tim. 2. Vnus Deus vnus & mediator Dei & hominum.* igitur solus Pater est vnus solus verus Deus, certè sequitur Filium non esse verum Deum.

*Pater solus
1. filius vnus
2. vnus vnus*

Confirmant hoc argumentum his sophisematibus; Christus est Filius vnicus veri Dei, ergo qui non habet Christum Filiū, non est vnus verus Deus, sed Trinitas non habet Christum Filium, ergo Trinitas non est vnus verus Deus.

PRAETEREA; Christus est mediator vnus veri Dei, ergo qui non habet mediatorem, non est ille vnus verus Deus, sed Trinitas non habet mediatorem, sed solus Pater, alioqui idem esset mediator sui ipsius; ergo Trinitas non est verus Deus, sed solus Pater. Et confirmatur; Quia Christus nō docuit inuocare Trinitatem, sed Patrem suū, & orationes Ecclesie olim omnes dirigebantur ad Patrem, de quo exstat decretum Concilij Carthaginensis III. cap. 23. cuius non est alia caussa, nisi quia solus Pater habet mediatorem.

RESPONDEO ad primum locum dupliciter. **PRIMO** cū Chrysofomo, Cyrillo, Augustino in hunc locum, & Ambrosio lib. 5. de fide, cap. 2. particulam, **SO L V M**, non restringi ad Patrem, sed extendi etiam ad Filium. Nam dictum est: *Et quem misisti Iesum Christum*, ita vt hic sit ordo verborum, vt agnoscant te, & quem misisti Iesum Christum solū verum Deum. Et affert Chrysofomus locum similem ex I. Corinth. 9. *Am ego solus & Barnabas, non habemus hanc potestatem? vbi solus, non excludit Barnabam, sed includit.*

SECUNDO & facilius dico cum **HILARIO** lib. 9. Trinit. solum Patrem hic dici verum Deum, sed tamen in Patre intelligi etiam Filium, & Spiritum sanctum, quæ sunt personæ eiusdem essentia cum Patre, ita vt illud, *solum*, excludat tantum creaturas: quod autem additur: *Et quem misisti Iesum Christum*, dicatur de Christo, vt homo est. Hic igitur erit sensus; Hæc est vita æterna, id est, hæc est in hoc mundo via, & ratio perueniendi ad vitam æternam; vt cognoscant homines per fidem te solum verum Deum, id est, te Patrem, qui es ille Deus, qui solus habet veram diuinitatem: & præterea cognoscant vnum mediatorem Dei & hominum, quem misisti Iesum Christum.

Ad **SECUNDVM** idē dico. Illud enim, *Vnus Deus*, excludit falsos Deos non Filium, sicut quod sequitur, *Vnus Dominus Iesus*, excludit falsos Dominos nō Patrem. Ad **TERTIVM** dico, Vnum Deum eo loco significare totam Trinitatem, à qua distinguitur Christus vt mediator, id est, vt homo; Ideo enim Paulus addidit, homo Christus Iesus.

Ad PRIMVM sophisma, negatur prima consequentia. Et enim similis huic; Petrus est Filius vnus veri hominis, ego qui non habet Filium Petrum, non est verus homo. tamen enim Deitas non est quid vniuersale, vt humanitas, tamen est in pluribus suppositis, & ideo vim habet vniuersalis.

Ad SECVDVM, nego assumptionem illam, Trinitatem habet mediatorem; nam Christus mediator est, vt homo non vt Deus, & ideo mediator est non solum Patris, & Spiritus sancti, sed etiam sui ipsius, quatenus ipse Deus est. Sed hac re in vlt. lib. erit peculiaris disputatio.

Ad TERTIVM, de vsu precandi, fateor, vt plurimum orationes Ecclesie dirigi ad Patrem, quia hoc modo commodius terminantur, per Iesum Christum Filium tuum. Tamen in Patre inuocamus oēs tres personas, vt Tertullianus docet in libro de oratione, & patet ex cōclusionē: *Qui tecum vna regnat in vnitāte Spiritus sancti Deus.* Falsum autem est, Christum solum Patrem inuocari voluisse, nam Ioan. 14. dicit Christus: *Si quid petieritis in nomine meo, hoc faciam vobis.* Matth. vlt. baptizari iubens omnes Gentes *in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*, quid aliud iubet, quā inuocare Trinitatem? Et in LITVRGIIS Basilij, & Chrysostomi Graecis & in nostra etiam Latina non semel inuocatur Trinitas. Litaniis quoque iam olim recepta est in Ecclesia, illa forma precandi (etiam si nolint cum nouis Arianis Lutherus & Calvinus) *Sancta Trinitas vnus Deus, miserere nobis.*

Præterea DIONYSIVS lib. de mystica Theologia, *Trinitas superessentialis dirige nos.* Et NAZIANZ, oratione pace circa finem: *O Trinitas sancta, & longanimis (et longanimis, quæ tam diu scindentes te toleras) suscipe nos istos, &c.* Et in oratione ad CL. Episcopos: *Vale, o Trinitas meditatio mea, & decus meum, his velim seruari, &c.* MARIVS Victorinus in 3. hymno de Trinitate, *Da, inquit, peccatis veniam, presta æternam vitam, vitam pacem & gloriam, o beata Trinitas. Libera nos, salua nos, libera nos, o beata Trinitas.* AVGVSTINVS in fine libri de Trinitate: *Domine Deus meus, Deus Trinitas, quæcumque dixi in his libris de tuo, cognoscant & tui: si qua de meo, &c. ignosce & tui, Amen.*